Felleskjøpet

Viktige adferds- og velferdsbehov

Er det konflikt mellom god dyrevelferd for grisen og forbrukernes oppfatning av hva god dyrevelferd er?

Odd Magne Karlsen, Nortura

Victoria Bøhn Lund, Felleskjøpet Agri

Nortura bondens selskap

Format™

Hva er sannheten om dyrevelferden hos grisen i Norge?

Format™

Mattilsynet fant avvik hos 150 svinebønder i Rogaland

Hos 150 av 189 svinebønder i Rogaland ble det funnet avvik da Mattilsynet gjennomførte en omfattende tilsynskampanje i 2018, skriver Nationen.

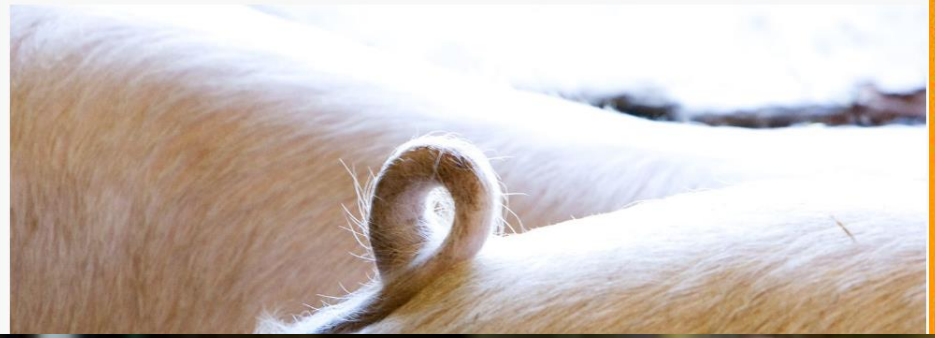

NATIONEN

Kommentar

Næringa biter seg selv i halen

Mattilsynets tilsynskampanje i Rogaland avdekker urovekkende dyrevelferd i slaktegrisproduksjonen. Næringa må rydde opp.

Nyhet

Fleksitarianerkassen

30 min

- Mer grønt og mindre kjøtt
- Vegetar, fisk og kyllingmiddager
- Inspirerende og sunne oppskrifter

3 middager

Ord. ~~849,-~~

594,-

Pris med rabatt på første levering

rbrukerne vil se glade griser. Om de mister smaken på det koste produsentene flesk. Foto: Benjamin Hernes

Å forstå, vedlikeholde og jobbe for dyrevelferd er en integrert del av all husdyrproduksjon

Nortura
bondens selskap

Dyrevelferd er et tema som over flere tiår har samlet en betydelig oppmerksomhet fra offentligheten. Forbrukere ønsker å forstå hvor og hvordan mat holdes.

Hva er dyrevelferd?

- Over tid har produsenter, forskere, veterinærer, forbrukere og handel jobbet fram flere forskjellige definisjoner av dyrevelferd.
- De består alle av i forskjellig grad av tre komponenter:
  - Biologisk funksjon
  - Følelsesmessig tilstand
  - Leve i et naturlig miljø

Biologisk funksjon

- Reproduksjon
- Hold og tilvekst
- Immunstatus
- Forekomst av sykdom
- Skader
- Dødelighet

Følelsesmessig tilstand

- Frykt
- Kronisk stress og vantrivsel
- Smerte
- Glede

- Hvis noe påvirker et dyrs velferd, må det påvirke hvordan dyret føler seg (Duncan og Fraser 1997)

Leve i et naturlig miljø

- Offentligheten opptatt av at dyr skal kunne utøve naturlig adferd
- Matsøk og roteadferd
- Redebygging
- Være en trygg del av flokken
- Frykt
- Kronisk stress og mistrivsel
- Sykdom
- Høy dødelighet

Brambellkommisjonens fem friheter

- Frihet fra sult, tørste og feilernæring
- Frihet fra fysisk ubehag
- Frihet fra smerte, sykdom og skade
- Frihet til å utøve normal atferd
- Frihet fra frykt og stress

Brambellkommisjonen 1965

Dyremishandling (animal cruelty)

- Dyremishandling (animal abuse)
  - En handling gjort av en person i den mening å skade et dyr fysisk eller psykisk
    - Slag og spark av dyr
    - Bruk av elektrisk drivstav
    - Driving av dyr over høye kanter og ramper
    - Dra og løfte dyr etter kroppsdeler
    - Å kaste eller slippe ned dyr med vilje
- Vanskjøtte dyr
  - Svikt i rutinene i hold av dyr
    - Utilstrekkelig fôring
    - Utilstrekkelig tilgang til vann
    - Utilstrekkelig tilgang til stell som fører til alvorlige skader og død

Samfunnets, juridisk og teknisk definisjon av dyrevelferd

- Samfunnets definisjon
  - samfunnets syn på dyr og er bygd opp av forbrukernes tidligere kunnskap om og erfaringer med dyr, som kan være veldig ulik.
  - Denne definisjonen vil endres kontinuerlig etter hvert som samfunnets syn på dyrevelferd endres.
- Juridiske definisjon
  - må være akseptabel for samfunnet
  - må være klar og presis for tydelig tolkning av rettssystemet
- Teknisk definisjon
  - basert på målinger av velferd og påvirker hvordan vitenskapelige data tolkes.

Er det konflikt mellom forbrukernes definisjon av dyrevelferd og den juridiske og tekniske?

- Produsenter og veterinærer i produksjonsdyrpraksis har tradisjonelt fokusert på dyrenes biologiske funksjon.
- Forbrukere fokuserer på det de oppfatter som naturlig liv.

For å måle dyrevelferd må en ta inn over seg en flere aspekter av velferd. En må vurdere

- -biologisk funksjon
- -følelsesmessig tilstand
- -å leve i dyrets naturlige miljø.

(Fraser et al 1997)

Kunnskap om grisens adferd og signaler

- Kunnskap om grisens adferd gjør det lettere for deg som bonde å tilby et miljø grisen trives i
- Kunnskap om grisens adferdssignaler (kroppsspråk) gjør det lettere å avgjøre om grisen trives eller ikke
- God dyrevelferd i fjøset reduserer sykdom og øker produksjon
- God dyrevelferd i fjøset gjør arbeidsdagen bedre

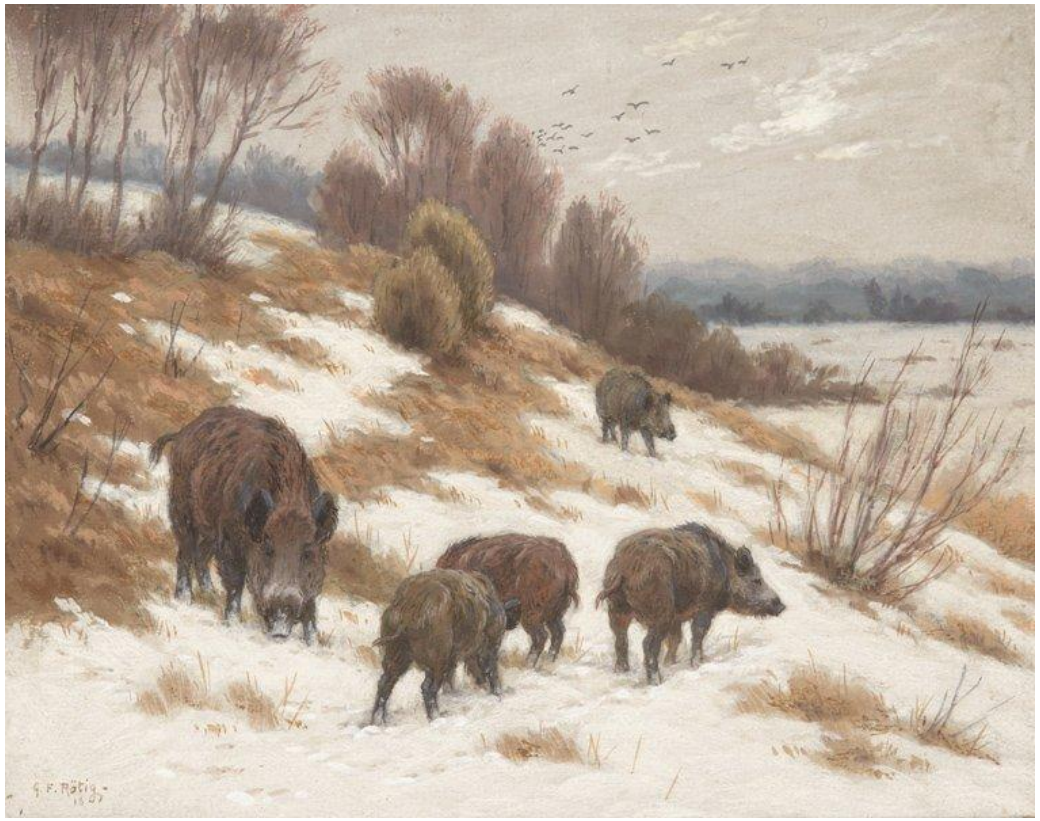

Georges-Frédéric Rötig

Kunnskap om grisen bedrer dyrevelferd og produksjon: Purke og avkom etter fødsel

Format™

Viktig atferdsbehov hos gris: Redebygging

Foto: Hilde Elin Østerhus

Foto: Eli Maria Stenklev

Foto: redleaf-farm.com

Nortura bondens selskap

Felleskjøpet

Format™

Viktige adferd hos gris: Hvordan flytte gris

Bilde fra boka «Pig Signals» av Jan Hulsen og Kees Scheepens

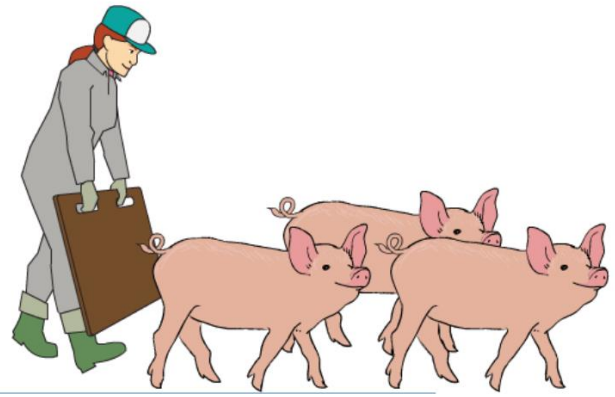

Bilde: Animalia

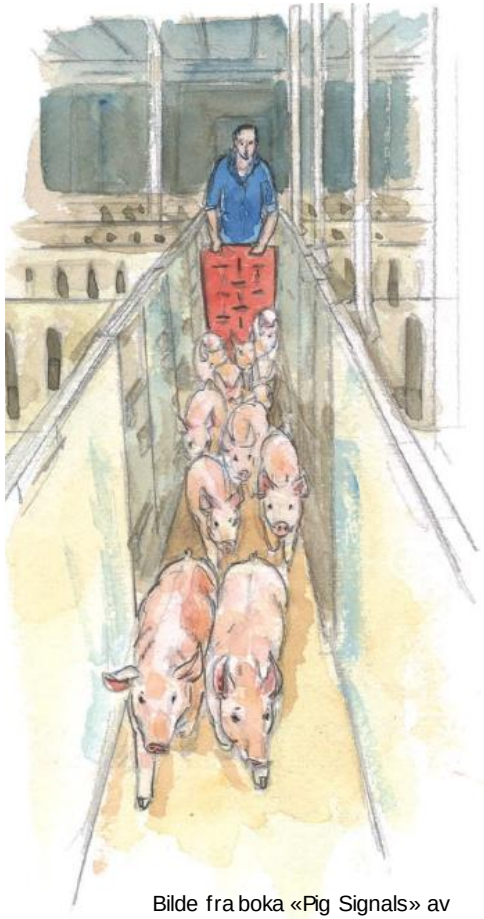

Bilde fra boka «Pig Signals» av Jan Hulsen og Kees Scheepens

Nortura bondens selskap

Felleskjøpet

Format™

Ta deg tid i fjøset!

- Egen inspeksjonsrunde
  - Hva ser jeg?
  - Hvorfor har dette skjedd?
  - Hva betyr det?

- Se på gruppen sin adferd
- Se på enkeltindivider
  - Hvem skiller seg ut?
  - Hva kan jeg gjøre for å bedre velferden?

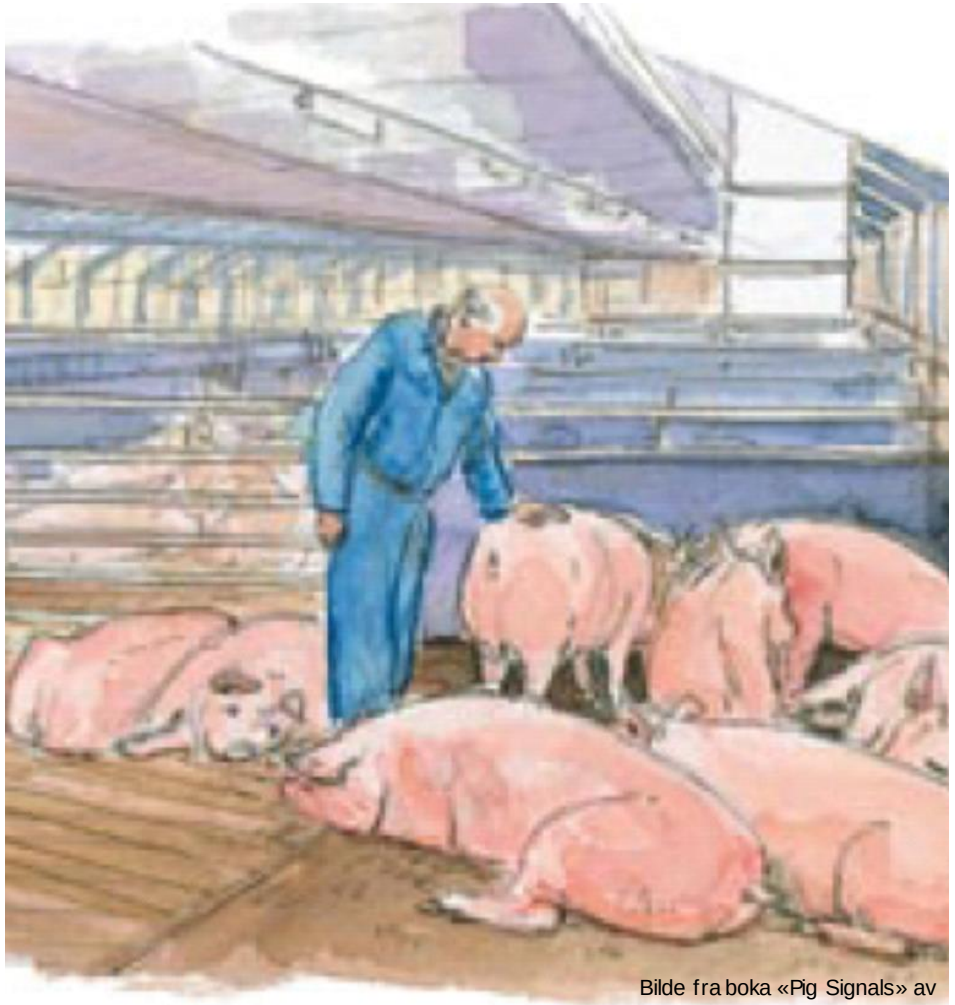

Bilde fra boka «Pig Signals» av Jan Hulsen og Kees Scheepens

Nortura bondens selskap

Felleskjøpet

Format™

Nortura
bondens selskap

Felleskjøpet